

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

7/3533
GK 13

Sayı : E-56020453-610-668-196/315
Konu : Yazılı soru önergesi

29/09/2023

T¼RKIYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 05/09/2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1277520 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3533 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)



T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-668-195/314
Konu : Yazılı soru önergesi

18.01.2024

Sayın Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3533 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında "tutsak" kavramı yoktur. Ceza infaz kurumlarında, haklarında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşen "hükümlü"ler ve mahkûmiyet kararı verilen ancak hükmü kesinleşmemiş "hükümlü"ler ile mahkemeler ve sulh ceza hâkimliklerince tutuklama kararı verilen "tutuklu"lar barındırılmaktadır.

II- Ceza ve infaz mevzuatımızda "siyasi hükümlü" kavramı bulunmamaktadır. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmıştır. Ayrıca 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun, hükümlülerin gruplandırılmasını düzenleyen 24. maddesi ile hükümlünün barındırılması ve yatırılmasını düzenleyen 63. maddesinde "terör suçluları"ndan söz edilmektedir. Buna göre ceza infaz kurumlarında, terör suçlarından hükümlü terör suçluları ile terör suçlarından tutuklu veya hükümlü kişiler barındırılmaktadır.

III- 5275 sayılı Kanunun 37. maddesinin birinci fıkrasında, kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından kanun, yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumlar, kusurlu olarak ihlâl edildiğinde, hükümlüler hakkında eylemlerinin niteliği ile ağırlık derecesine göre Kanunda belirtilen disiplin cezalarının uygulanacağı hükmü yer almaktadır.

Kanunun 38. maddesinde hükümlü ve tutukluların belirtilen kurallara uymamaları hâlinde uygulanabilecek disiplin cezalarına yer verilmiş olup, 39 ilâ 44. maddelerinde disiplin cezalarının niteliği, uygulanma usulleri ile bu cezaları gerektiren eylemler, 47 ve 48. maddelerinde ise disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı halinde belirlenecek disiplin cezaları ile disiplin cezalarının soruşturulması, infaz edilmesi ve kaldırılması usulleri düzenlenmiştir.

Ayrıca hükümlü ve tutukluların kurum idaresinin kendileriyle ilgili her türlü disiplin işlemine karşı infaz hâkimliği nezdinde şikâyet, infaz hâkimliği kararlarına karşı ise ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı bulunduğu malûmlardır. Bu şekilde bağımsız yargı denetiminden geçerek kesinleşen disiplin cezası kararları infaz edilmekte olup bu kararların uygulanmasında herhangi bir keyfilik söz konusu değildir.

IV- A) 5275 sayılı Kanunun "Koşullu salıverilme" kenar başlıklı 107. maddesinde, "Mükerrirlere ve bazı suç faillerine özgü infaz rejimi ve denetimli serbestlik tedbiri" kenar başlıklı 108. maddesinde ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun "Koşullu salıverilme"



T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

kenar başlıklı 17. maddesinde, koşullu salıverilme süreleri ve oranları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

B) 5275 sayılı Kanunun;

1- "Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılması" kenar başlıklı 48. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde, disiplin cezalarının tamamı infaz edilip kaldırılmadıkça koşullu salıverilme işleminin yapılmayacağı, ancak bu sürenin hakederek salıverme tarihini geçemeyeceği; dördüncü fıkrasında, infaz edildiği tarihten itibaren disiplin cezasının kaldırılmasında ve iyi hâlin kazanılmasında verilen disiplin cezasının niteliğine göre fıkra da belirlenmiş sürelerin (onbeş gün ilâ bir yıl) esas alınacağı ve bu süreler sonunda yeni bir disiplin cezası almamak ve iyi hâlli olmak koşuluyla bu cezaların kaldırılacağı,

2- "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi" kenar başlıklı 89. maddesinin birinci fıkrasında hükümlülerin, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulacağı; ikinci fıkrasında, birinci fıkra uyarınca yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirme ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetler, kültür ve sanat programları, aldığı sertifikalar, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezalarının dikkate alınacağı; altıncı fıkrasında, açık ceza infaz kurumuna ayırmaya, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazına ve koşullu salıverilmeye ilişkin olarak tutum ve davranışları olumsuz değerlendirilen hükümlülerin yeniden değerlendirilmeye tabi tutulma sürelerinin bir yılı geçemeyeceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

5275 sayılı Kanunun 89. maddesinde, 14/04/2020 tarihli ve 7242 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla yapılan ve yukarıya alınan değişiklikler, 01/01/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

C) 28/3/2020 tarihli ve 2324 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin;

1- "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi" kenar başlıklı 109. maddesinin; birinci fıkrasında hükümlülerin, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme risklerinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulacağı; ikinci fıkrasında, birinci



T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

fıkra gereğince yapılacak değerlendirmede, infazın t¼m aşamalarında h¼k¼ml¼lerin katıldığı iyileştirmeye y¼nelik psiko-sosyal ve eğitim-¼đretim programları ile spor ve sosyal faaliyetleri, k¼lt¼r ve sanat programları, aldığı sertifikaları, kitap okuma alışkanlığı, diğer h¼k¼ml¼ ve tutuklular ile ceza infaz kurumu g¼revlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum b¼nyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezalarının dikkate alınacağı,

2- "Disiplin eylemi nedeniyle iyi h¼l kararı verilmesine engel h¼ller ve řik¼yet" kenar başlıklı 110. maddesinin birinci fıkrasında, g¼zlem değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporunda yazılı olup da hen¼z kaldırılmamış disiplin cezası bulunan h¼k¼ml¼ hakkında iyi h¼l kararı verilemeyeceği, h¼k¼ml¼n¼n iyi h¼line ilişkin değerlendirmenin, ancak daha önceden verilmiş olup da disiplin cezası infaz edilmiş ve bu cezası kaldırılmış olanlar hakkında yapılabileceği; ikinci fıkrasında, disiplin cezasını gerektiren bir eylemi işlemiş olmasına rağmen, koşullu salıverilme tarihinde bu eyleminden dolayı disiplin soruşturması hen¼z sonuçlandırılmayan h¼k¼ml¼ler hakkında iyi h¼l kararının verilip verilmemesinin idare ve g¼zlem kurulunca takdir edileceği; ¼ç¼nc¼ fıkrasında, idare ve g¼zlem kurulunca, h¼k¼ml¼ hakkında, s¼re belgesindeki muhtemel koşullu salıverilme tarihi de dikkate alınarak iyi h¼le ilişkin olarak bir karar verileceği,

H¼k¼mlerine yer verildiği mal¼mlarıdır.

Bu kapsamda idare ve g¼zlem kurulunca verilen kararlara karşı infaz h¼kimliđi nezdinde řik¼yet, infaz h¼kimliđi kararlarına karşı da ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz kanun yoluna başvurulabilmektedir.

V- Bolu Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 14/12/2023 tarihli cevapta;

A) Soru ¼nergesinde adı geçen h¼k¼ml¼n¼n Bolu F Tipi Y¼ksek G¼venlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılmaktayken 15/11/2023 tarihinde koşullu salıverilmeden faydalanmak suretiyle tahliye edildiği,

B) Kurumdaki t¼m iř ve işlemlerin mevzuat h¼k¼mlerine uygun olarak y¼r¼t¼ld¼đ¼,

C) Soru ¼nergesinde belirtilen aksi y¼ndeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.



Yılmaz TUNÇ
Bakan

